Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (prvního senátu)

3. května 2018 *

„Rozhodčí doložka – Sedmý rámcový program pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007–2013) a rámcový program pro výzkum a inovace ‚Horizont 2020' – Pozastavení plateb a rozvázání smluv v důsledku finančního auditu – Návrh na úhradu částek dlužných Komisí v rámci realizace grantových smluv – Mimosmluvní odpovědnost"

Ve věci T-48/16,

Sigma Orionis SA, se sídlem ve Valbonne (Francie), zastoupená S. Orlandim a T. Martinem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené F. Dintilhacem a M. Siekierzyńskou, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na základě článku 272 SFEU směřující k tomu, aby Komise žalobkyni zaplatila dlužné částky ze smluv uzavřených v rámci sedmého rámcového programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007–2013) a rámcového programu pro výzkum a inovace „Horizont 2020" a dále návrh na základě článku 268 SFEU znějící na náhradu škody, kterou žalobkyně údajně utrpěla v důsledku toho, že Komise porušila své povinnosti,

TRIBUNÁL (první senát),

ve složení I. Pelikánová, předsedkyně, P. Nihoul (zpravodaj) a J. Svenningsen, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: M. Marescaux,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. června 2017,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

1 Žalobkyně, Sigma Orionis SA, je společnost založená podle francouzského práva, která působí na poli šíření a přenosu výsledků evropských projektů v oblasti informačních technologií.

* Jednací jazyk: francouzština.

2 S Evropskou komisí uzavřela 36 grantových smluv v rámci sedmého rámcového programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007–2013) (dále jen „7RP“) přijatého rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady 1982/2006/ES ze dne 18. prosince 2006 o 7RP (Úř. věst. 2006, L 412, s. 1).

3 Kromě toho tytéž strany uzavřely osm grantových smluv na základě rámcového programu pro výzkum a inovace Horizont 2020 (dále jen „H2020“) zavedeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1291/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí H2020 a o zrušení rozhodnutí č. 1982/2006 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 104).

Vyšetřování prováděné OLAF

4 Dne 24. ledna 2014 zahájil Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) vyšetřování proti žalobkyni týkající se údajné manipulace s pracovními výkazy a nadhodnocení hodinové mzdy v rámci projektů patřících pod 7RP.

5 Toto vyšetřování vycházelo z článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. 2013, L 248, s. 1).

6 Dne 14. dubna 2014 byla žalobkyně informována ze strany OLAF o tom, že proti ní bylo zahájeno vyšetřování. Při této příležitosti byla požádána o řadu dokumentů. Kromě toho byla získána svědectví bývalých zaměstnanců žalobkyně.

7 Tyto skutečnosti OLAF přesvědčily o nutnosti provedení kontroly na místě na základě článku 5 nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. 1996, L 292, s. 2).

8 Dopisem ze dne 14. listopadu 2014 informoval OLAF parquet de Grasse (státní zastupitelství v Grasse, Francie) o svém úmyslu provést kontroly a inspekce v sídle žalobkyně. OLAF v něm rovněž požádal o veškerou nezbytnou součinnost francouzských orgánů, včetně přijetí preventivních opatření ve vnitrostátním právním rámci pro účely zachování důkazů.

9 Od 2. do 5. prosince 2014 OLAF provedl tyto kontroly a inspekce na místě. Vyšetřovatelé shromáždili dokumenty a informace. Za přítomnosti advokáta žalobkyně vyslechli dvě dotyčné osoby a pět svědků.

10 Dne 28. dubna 2015 OLAF dal oběma dotyčným osobám příležitost vyjádřit se ke skutečnostem, které se jich týkaly.

11 Následně OLAF zaslal útvarům Komise svou závěrečnou zprávu. V ní Komisi doporučil vymáhání částky 1 545 759 eur a zvážení přijetí správních a finančních sankcí uvedených v článku 109 nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie a kterým se zrušuje nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. 2012, L 298, s. 1).

Opatření Komise

12 Dopisem ze dne 7. října 2015 Komise informovala žalobkyni o svém úmyslu přijmout správní sankci spočívající ve vyloučení žalobkyně z veškeré účasti na řízení o zadání veřejné zakázky nebo udělení grantu Evropské unie po dobu pěti let, pozastavení plateb týkajících se patnácti projektů patřících pod

7RP a pěti projektů uzavřených v rámci H2020, ukončení její účasti ve dvanácti projektech patřících pod 7RP a ve všech projektech uzavřených v rámci H2020, jakož i ukončení její účasti na přípravě šesti grantových smluv uzavřených v rámci H2020.

13 Žalobkyně byla týmž dopisem vyzvána, aby se k zamýšleným opatřením vyjádřila.

14 V reakci na to žalobkyně zprávu OLAF napadla dopisem ze dne 28. října 2015. Tvrdila, že tento orgán nepředložil žádné důkazy o tom, že došlo k podvodu. Žalobkyně v tomto dopise rovněž uvedla, že závěry OLAF byly nepravdivé a nepřiměřené.

15 Po této komunikaci Komise žalobkyni oznámila ukončení její účasti na třech skupinách smluv, jakož i pozastavení plateb u některých z těchto smluv.

16 Do první skupiny patří dvě grantové smlouvy uzavřené v rámci 7RP, přičemž první je označena číslem 612451 – CRe-AM a druhá číslem 610947 – RAPP. Dopisem ze dne 1. prosince 2015 Komise rozhodla o pozastavení probíhajících a budoucích plateb, jakož i o ukončení účasti žalobkyně na těchto dvou smlouvách. Dopisem ze dne 21. prosince 2015 podala žalobkyně stížnost k výboru Redress II, výboru pro nápravná opatření zřízenému v rámci Komise a uvedenému v bodě 5.3 přílohy rozhodnutí Komise 2011/161/EU, Euratom ze dne 28. února 2011, kterým se mění rozhodnutí Komise K(2008) 4617 týkající se pravidel pro předkládání návrhů a postupy hodnocení, výběru a udělování pro nepřímé akce v rámci sedmého rámcového programu Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007 až 2013) a sedmého rámcového programu Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom) v oblasti jaderného výzkumu a odborné přípravy (2007–2011) (Úř. věst. 2011, L 75, s. 1). Dne 29. ledna 2016 výbor Redress II tuto stížnost zamítl. Měl za to, že postupy pro pozastavení, oznámení a ukončení účasti byly provedeny v souladu s použitelnými zásadami a pravidly. Po zamítnutí stížnosti výborem Redress II Komise potvrdila své rozhodnutí ukončit účast žalobkyně na těchto dvou smlouvách dopisem ze dne 2. února 2016.

17 Druhá skupina smluv se týká smluv s čísly 609154 – Performer a 314671 – Resilient, rovněž uzavřených v rámci 7RP. Pozastavení plateb a ukončení účasti žalobkyně bylo pro první z uvedených smluv oznámeno dne 26. ledna 2016 a pro druhou dne 28. ledna 2016.

18 Třetí skupina se týká projektu patřícího pod H2020 a v tomto rámci smlouvy s číslem 645775 – Dragon Star Plus. Dne 27. ledna 2016 Komise informovala koordinátora projektu, že se na žalobkyni vztahuje opatření o ukončení smlouvy.

Vnitrostátní řízení

19 Po zaslání své zprávy Komisi ji OLAF předal francouzským orgánům, přičemž jim doporučil, aby v případě zjištěných jednání zahájily na vnitrostátní úrovni trestní řízení podle francouzského práva v rozsahu, v němž se toto právo na tato jednání vztahovalo.

20 V návaznosti na toto oznámení procureur de la République de Grasse (státní zástupce v Grasse) požádal dne 10. dubna 2015 o zahájení vyšetřování podvodu proti X pro činy spáchané na újmu Unie v období od 14. listopadu 2011 do 10. dubna 2015. Dne 15. října 2015 byla žalobkyně, její ředitel a dva její vedoucí pracovníci obviněni z podvodu.

21 Vyšetřovací senát cour d'appel d'Aix-en-Provence (odvolací soud v Aix-en-Provence, Francie) (dále jen „vyšetřovací senát“) vydal dne 17. prosince 2015 rozsudek, v němž prohlásil důkazy použité francouzskými orgány v rámci trestního řízení zahájeného ve Francii proti žalobkyni, jejímu řediteli a dvěma výše uvedeným vedoucím pracovníkům za neplatné. Podle tohoto soudu byly tyto důkazy

získány v rozporu s různými procesními zárukami, které mají zajistit ochranu práv na obhajobu. Mezi důkazy, které byly takto prohlášeny za neplatné, byla závěrečná zpráva, kterou OLAF předal francouzským orgánům.

22 Rozsudkem ze dne 19. února 2016 tribunal de commerce de Grasse (obchodní soud v Grasse) zahájil insolvenční řízení a jmenoval insolvenčního správce.

23 Tentýž soud dne 27. dubna 2016 nařídil soudní likvidaci žalobkyně.

24 Dne 4. května 2016 Komise přihlásila jako pohledávky do pasiv žalobkyně ty částky, které považovala za dlužné žalobkyní ze všech vypovězených grantových smluv. Tyto pohledávky v celkové výši 2 639 815,4 eur byly žalobkyní zpochybněny.

25 Dne 8. září 2017 tribunal de commerce de Grasse (obchodní soud v Grasse) zamítl ve dvou usneseních pohledávky přihlášené Komisí do pasiv žalobkyně, přičemž vycházel z okolnosti, že vyšetřování vedené OLAF, na jehož základě Komise dospěla k závěru, že některé služby neměly být žalobkyni proplaceny, bylo prohlášeno za „neplatné“ rozsudkem vyšetřovacího senátu ze dne 17. prosince 2015.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

26 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 2. února 2016 podala žalobkyně projednávanou žalobu.

27 Samostatným podáním došlým kanceláři Tribunálu žalobkyně téhož dne podala návrh na předběžné opatření.

28 Dopisem ze dne 30. září 2016 došlým kanceláři Tribunálu dne 3. října 2016 insolvenční správce jmenovaný tribunal de commerce de Grasse (obchodní soud v Grasse) zmocnil advokáta žalobkyně, aby pokračoval v řízení před Tribunálem.

29 Předseda Tribunálu usnesením ze dne 25. srpna 2017, Sigma Orionis v. Komise (T-48/16 R, nezveřejněné, EU:T:2017:585) zamítl návrh na předběžné opatření a rozhodl, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.

30 Na základě návrhu soudce zpravodaje Tribunál (první senát) rozhodl o zahájení ústní části řízení.

31 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 27. června 2017.

32 Ústní část řízení byla ukončena dne 27. června 2017.

33 Usnesením ze dne 25. října 2017 Tribunál nařídil znovuotevření ústní části řízení podle článku 113 jednacího řádu Tribunálu.

34 Rozhodnutím přijatým dne 25. října 2017 předsedkyně prvního senátu Tribunálu rozhodla založit do spisu v této věci dvě usnesení tribunal de commerce de Grasse (obchodní soud v Grasse) ze dne 8. září 2017, uvedená v bodě 25 výše, jakož i jednu přílohu, přičemž tyto dokumenty žalobkyně doručila kanceláři Tribunálu dopisem ze dne 22. září 2017.

35 Podle čl. 85 odst. 4 jednacího řádu Tribunál poskytl účastnicím řízení příležitost vyjádřit se k těmto dokumentům, což ve stanovené lhůtě učinily.

36 Rozhodnutím ze dne 17. listopadu 2017 Tribunál opět ukončil ústní část řízení a zahájil poradu ve věci.

37 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:

– rozhodl, že Komise tím, že na základě protiprávně vypracované zprávy z vyšetřování OLAF pozastavila veškeré platby, které dlužila žalobkyni, porušila své smluvní povinnosti vyplývající z grantových smluv v rámci 7RP a H2020;

– rozhodl, že Komise tím, že na základě této zprávy rozvázala uvedené smlouvy, porušila své smluvní povinnosti vyplývající z grantových smluv v rámci 7RP a H2020;

– v důsledku toho uložil Komisi povinnost zaplatit částky dlužné žalobkyni na základě smluv v rámci 7RP, a to 607 404,49 eur, navýšené o úroky z prodlení podle článku II.5.5, počítané ode dne splatnosti dlužných částek v sazbě stanovené Evropskou centrální bankou (ECB) pro hlavní refinanční operace zvýšené o 3,5 bodu;

– v důsledku toho uložil Komisi povinnost zaplatit částky dlužné žalobkyni na základě smluv v rámci H2020, a sice 226 688,68 eur, navýšené o úroky z prodlení podle článku II.21.11.1, počítané ode dne splatnosti dlužných částek v sazbě stanovené ECB pro hlavní refinanční operace zvýšené o 3,5 bodu;

– v důsledku toho uložil Komisi náhradu škody mimosmluvní povahy společně s úroky ve výši ohodnocené na 1 500 000 eur;

– v důsledku toho uložil Komisi náhradu nákladů řízení;

– podpůrně jmenoval znalce, který stanoví částky, které jsou žalobkyni nesporně dlužné na základě grantových smluv.

38 Komise navrhuje, aby Tribunál:

– žalobu odmítl jako nepřípustnou nebo ji alespoň zamítl jako neopodstatněnou;

– uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

K žalobě pro porušení smluvních povinností

39 Na podporu svých prvních čtyř návrhových žádání a sedmého návrhového žádání žalobkyně tvrdí, že Komise přistoupila k pozastavení plateb a k rozvázání dotčených smluv (dále jen „sporná opatření“) v rozporu se smluvními podmínkami.

K pravomoci Tribunálu

40 Úvodem je třeba ověřit, zda má Tribunál pravomoc rozhodnout o sporu, který mu byl předložen.

41 V tomto ohledu je třeba uvést, jak to učinila žalobkyně, aniž by jí Komise odporovala, že podle článku 272 SFEU vykládaného ve spojení s článkem 256 SFEU má Tribunál pravomoc rozhodovat v prvním stupni na základě rozhodčí doložky obsažené v soukromoprávní smlouvě uzavřené Unií nebo na její účet.

42 V projednávané věci je taková doložka obsažena v článku 9 smluv podepsaných v rámci 7RP a v článku 57 smluv uzavřených v rámci H2020.

43 Na tomto základě je třeba mít za to, jak se na tom shodují účastnice řízení, že je dána pravomoc Tribunálu ve věci žaloby podané žalobkyní ohledně porušení smluvních povinností Komise.

K použitelnému právu

44 Žalobkyně se na Tribunál obrátila na základě článku 272 SFEU, přičemž uplatňuje rozhodčí doložky připojené ke grantovým smlouvám uzavřeným v rámci 7RP a H2020, takže předmětem projednávaného sporu není zákonnost určitého rozhodnutí přijatého Komisí a správní řízení, které vedlo k jeho přijetí, ale řešení smluvního sporu, jenž vznikl mezi dvěma smluvními stranami, přičemž toto řešení musí zohledňovat právo použitelné podle uvedených smluv (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. července 2016, Komise v. Thales développement et coopération, T-326/13, nezveřejněný, EU:T:2016:403, bod 73).

45 Podle článku 9 smluv uzavřených v rámci 7RP se v uvedeném pořadí uplatní smluvní ustanovení, právní předpisy Evropského společenství a Evropské unie, které se týkají výzkumného programu, v jehož rámci jsou smlouvy uzavřeny, finanční nařízení vztahující se na souhrnný rozpočet Unie, další pravidla Společenství a Unie a na závěr podpůrně belgické právo. Stejné pravidlo je v podstatě stanoveno v článku 57 grantových smluv uzavřených v rámci H2020, podle kterého se smlouvy řídí použitelným unijním právem a, podpůrně, belgickým právem. Z těchto ustanovení vyplývá, že při neexistenci zpochybnění použití finančního nařízení vztahujícího se na souhrnný rozpočet Unie jsou pravidly, která se použijí na projednávaný spor v rozsahu, v němž jsou relevantní, pravidla práva Společenství a Unie, jakož i podpůrně pravidla belgického práva.

K přípustnosti

– K právnímu zájmu na podání žaloby

46 Komise uvádí, že ke dni podání žaloby byla vypovězena pouze jedna grantová smlouva, kterou byla s žalobkyní vázána.

47 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle judikatury musí žalobce k tomu, aby jeho návrh mohl být meritorně přezkoumán, prokázat, že má skutečně existující zájem na podání žaloby v okamžiku, kdy spor předkládá (rozsudek ze dne 26. února 2015, Planet v. Komise, C-564/13 P, EU:C:2015:124, bod 31).

48 Komise formálně nevznesla námitku nepřípustnosti vycházející z nedostatku právního zájmu žalobkyně na podání žaloby, ale podle judikatury tato okolnost nebrání Tribunálu tuto otázku přípustnosti přezkoumat i bez návrhu a případně prohlásit žalobu za nepřípustnou, jelikož neexistence právního zájmu na podání žaloby představuje nepominutelnou podmínku řízení (viz usnesení ze dne 4. prosince 2014, Talanton v. Komise, T-165/13, nezveřejněné, EU:T:2014:1027, bod 69 a citovaná judikatura).

49 Žalobkyně ve svých písemnostech sečetla částky, které jsou jí podle jejího názoru dlužné na základě 22 grantových smluv uzavřených s Komisí v rámci 7RP a H2020.

50 Při podání žaloby byla ukončena účast žalobkyně na jedné ze smluv v rámci H2020 a na dalších čtyřech smlouvách patřících pod 7RP. Smlouvou ukončenou v rámci H2020 byla smlouva číslo 645775 – Dragon Star Plus. Kromě toho smlouvy, které byly ukončeny v rámci 7RP, jsou označeny čísly 610947 – RAPP, 612451 – CRe-AM, 609154 – Performer a 314671 – Resilient.

51 V případě těchto pěti smluv bylo tedy rozhodnutí Komisí již přijato v okamžiku podání žaloby, z čehož vyplývá, že u těchto smluv má žalobkyně právní zájem na podání žaloby vyžadovaný judikaturou v okamžiku, kdy svou žalobu podala.

52 Jinak je tomu v případě dalších 17 smluv uzavřených v rámci 7RP a H2020, ve vztahu k nimž Komise ještě žádné rozhodnutí v okamžiku podání žaloby nepřijala. V případě těchto smluv platí, že ke dni podání žaloby neexistoval právní zájem žalobkyně na podání žaloby, a žaloba tedy musí být v souladu s judikaturou citovanou v bodě 47 výše prohlášena za nepřípustnou.

– *K námitce nepřípustnosti vycházející z nedostatku jasnosti a přesnosti žaloby*

53 Komise má za to, že žaloba nesplňuje požadavky jasnosti a přesnosti uvedené v čl. 76 písm. d) jednacího řádu, jelikož žalobkyně svou argumentaci zakládá na nedodržení nespecifikovaných vnitrostátních ustanovení.

54 V tomto ohledu je třeba uvést, že ve smyslu čl. 76 písm. d) jednacího řádu musí žaloba obsahovat předmět sporu a stručný popis žalobních důvodů, přičemž údaje musí být jasné a přesné, aby umožnily žalovanému připravit svou argumentaci a aby unijní soud mohl vykonat svůj přezkum (rozsudek ze dne 15. září 2016, European Dynamics Luxembourg a Evropaïki Dynamiki v. EIT, T-481/14, nezveřejněný, EU:T:2016:498, bod 460).

55 V projednávané věci z žaloby podané žalobkyní vyplývá, že jako předmět sporu je označeno zpochybnění sporných opatření přijatých Komisí. Žalobní důvody předložené žalobkyní jsou označeny tak, že vycházejí z porušení smluvních povinností ze strany Komise tím, že sporná opatření jsou v rozporu s překážkou věci pravomocně rozsouzené v souvislosti s rozsudkem vyšetřovacího senátu (první žalobní důvod), že zpráva OLAF, ze které Komise vycházela při přijetí těchto opatření, byla vypracována na základě důkazů shromážděných za okolností odporujících vnitrostátnímu právu (druhý žalobní důvod) a unijním základním právům (třetí žalobní důvod), že Komise nemohla pozastavit a rozvázat smlouvy patřící pod H2020 na základě kontrol a inspekcí prováděných v rámci smluv patřících pod 7RP (čtvrtý žalobní důvod) a že Komise přijetím sporných opatření porušila zásadu proporcionality (pátý žalobní důvod).

56 Kromě toho je třeba uvést, že Komise byla zjevně schopna porozumět výtkám, které jí žalobkyně adresovala, vzhledem k argumentaci, kterou uvedla v žalobní odpovědi a v duplice.

57 Za těchto okolností musí být podmínky přípustnosti stanovené jednacím řádem považovány za splněné a námitku nepřípustnosti vznesenou Komisí je třeba zamítnout.

K prvnímu a druhému bodu návrhových žádání

58 První dva body návrhových žádání žalobkyně, týkající se pozastavení plateb v rámci grantových smluv patřících pod 7RP a H2020 a vypovězení těchto smluv, je třeba posoudit společně.

59 Žalobkyně na podporu těchto návrhových žádání uvádí pět žalobních důvodů. Zaprvé, zpráva OLAF nemůže být podle názoru žalobkyně základem pro sporná opatření, neboť byla rozsudkem vyšetřovacího senátu zrušena. Zadruhé, sporná opatření jsou údajně v rozporu s danými smlouvami, neboť vycházejí ze zprávy vypracované na základě důkazů získaných za podmínek odporujících vnitrostátnímu právu. Zatřetí, tato opatření mají být v rozporu rovněž s těmito smlouvami, jelikož důkazy byly získány v rozporu s Listinou základních práv Evropské unie. Začtvrté, pro účely pozastavení a vypovězení smluv v rámci H2020 Komise podle žalobkyně nemůže – jak to učinila – vycházet z kontrol a inspekcí prováděných v rámci smluv patřících pod 7RP. Zapáté Komise údajně porušila zásadu proporcionality.

– K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení překážky věci pravomocně rozsouzené v souvislosti s rozsudkem vydaným vyšetřovacím senátem.

60 Podle žalobkyně nemohla sporná opatření vycházet ze závěrečné zprávy vypracované OLAF, jelikož tato zpráva byla vyšetřovacím senátem zrušena.

61 V odpovědi na tuto argumentaci Komise zdůrazňuje, že při přípravě rozhodnutí, která má přijmout, nelze zprávu OLAF považovat za napadnutelnou. I kdyby napadnutelná byla, nemohl by ji vnitrostátní soud zrušit, jelikož pravomoc rušit akty přijaté unijními orgány náleží výhradně soudům v rámci tohoto právního řádu.

62 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle judikatury platí, že pouze unijní soudy mají pravomoc rozhodovat o neplatnosti unijního aktu (viz rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Air Transport Association of America a další, C-366/10, EU:C:2011:864, bod 48 a citovaná judikatura).

63 Nezávisle na tom, co uvedl vyšetřovací senát ve svém rozsudku, zůstává zpráva OLAF za těchto podmínek v unijním právním řádu zákonnou, dokud nebyla unijním soudem prohlášena za neplatnou.

64 Podle výrazů použitých v rozsudku vyšetřovacího senátu měl tento soud za to, že „veškeré předběžné vyšetřování, včetně vyšetřování […] OLAF a jeho následných aktů musí být zrušeno, s výjimkou původního předložení věci státnímu zastupitelství v Grasse, které bylo informováno o postoupení věci policii pro účely vyšetřování, a obžaloby, která náleží pouze do posouzení účelnosti trestního stíhání ze strany Procureur de la République (státní zástupce)“.

65 Jak však uvádí Komise, závěrem uvedeným v tomto rozsudku není, že zpráva vypracovaná OLAF byla v unijním právním řádu zrušena, ale pouze to, že podle tohoto soudu „[nebylo] potřebné, ani odůvodněné připustit vyšetřování OLAF provedené za okolností odporujících článku 6 […] SEU a úvodnímu článku code de procédure pénale (trestní řád), podle kterého musí být zachována vyváženost práv stran, dokonce ani ve formě jednoduché informace v trestním řízení týkající se způsobu výpočtu času stráveného při realizaci výzev k podávání nabídek týkajících se programů financovaných Evropskou komisí, aniž by byl v tomto stadiu řízení dotčeným úřadem zpochybněn obsah vykonané práce“.

66 Ačkoli za těchto podmínek nebylo v souladu s rozsudkem vyšetřovacího senátu možno použít zprávu OLAF v rámci trestního řízení zahájeného ve Francii proti vedoucím pracovníkům žalobkyně, nic to nemění na tom, že v rámci správního řízení vedeného podle unijního práva a vymezeného smluvními ustanoveními Komise mohla z uvedené zprávy OLAF vycházet za účelem přijetí sporných opatření, dokud unijní soud tuto zprávu neprohlásil za neplatnou.

67 Žalobkyně se dovolává rozsudku ze dne 30. září 2009, Sison v. Rada (T-341/07, EU:T:2009:372, bod 116), s cílem prokázat, že Komise měla v každém případě povinnost rozsudek vyšetřovacího senátu zohlednit.

68 V tomto ohledu je třeba uvést, že rozsudek ze dne 30. září 2009, Sison v. Rada (T-341/07, EU:T:2009:372), se týká implementace právní úpravy, při níž unijní orgány musí při rozhodování vycházet z rozhodnutí vydaných vnitrostátními orgány, především vnitrostátními soudy. Taková situace je odlišná od situace v projednávané věci, v níž žádné ustanovení Komisi neukládá, aby vycházela z rozhodnutí, které má přijmout vnitrostátní orgán – byť by se jednalo o soud. V každém případě Tribunál v rozsudku ze dne 30. září 2009, Sison v. Rada (T-341/07, EU:T:2009:372), vnitrostátním soudům nepřiznal pravomoc, která by jim umožňovala konstatovat neplatnost unijních aktů a nutit takto unijní orgány, aby při svém rozhodování k této neplatnosti přihlížely.

69 Tyto úvahy nejsou vyvráceny usneseními vydanými tribunal de commerce de Grasse (obchodní soud v Grasse) ze dne 8. září 2017, která žalobkyně předložila Tribunálu a k jejichž přezkoumání byla znovuotevřena ústní část řízení, jak je uvedeno v bodech 33 až 35 výše, a podle nichž pohledávky přihlášené Komisí nelze připustit, jelikož vycházejí z vyšetřování, a sice vyšetřování prováděného OLAF, které bylo vyšetřovacím senátem prohlášeno za „neplatné“.

70 Řízení probíhající před tribunal de commerce de Grasse (obchodní soud v Grasse) totiž nemůže mít vliv na projednávanou žalobu, jelikož tato žaloba spadá – pokud jde o slučitelnost sporných opatření s dotčenými smlouvami a pravidly, která jsou podle těchto smluv použitelná – do výlučné pravomoci Tribunálu na základě článku 272 SFEU vykládaného ve spojení s rozhodčí doložkou stanovenou v uvedených smlouvách.

71 Kromě toho tato dvě řízení sledují odlišné cíle, jelikož tato žaloba se týká slučitelnosti sporných opatření s těmito smlouvami a pravidly, zatímco podle vysvětlení poskytnutých žalobkyní se řízení probíhající před tribunal de commerce de Grasse (obchodní soud v Grasse) týká určení, zda lze případné pohledávky Komise zohlednit v rámci likvidace podniku.

72 Vzhledem k těmto skutečnostem je třeba první žalobní důvod zamítnout.

– *Ke druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení francouzského práva*

73 Žalobkyně tvrdí, že OLAF musí při výkonu kontrol a inspekcí na území členského státu dodržovat vnitrostátní právo, a to v souladu s nařízeními platnými pro tento subjekt, tedy nařízení č. 883/2013 a dále nařízení č. 2185/96.

74 Na podporu své argumentace se žalobkyně dovolává:

– čl. 3 odst. 3 nařízení č. 883/2013, který stanoví, že „během kontrol a inspekcí na místě jednají zaměstnanci [OLAF] podle příslušných právních předpisů Unie, v souladu s pravidly a zvyklostmi dotyčného členského státu“;

– čl. 6 odst. 1 třetí pododstavec nařízení č. 2185/96, který stanoví, že s výhradou platného unijního práva jsou vyšetřovatelé OLAF povinni dodržovat procesní předpisy stanovené právem dotyčného členského státu;

– čl. 11 odst. 2 nařízení č. 883/2013, podle něhož „při vypracovávání těchto zpráv a doporučení [OLAF] je nutné zohlednit vnitrostátní právo dotčeného členského státu“.

75 V projednávané věci bylo vnitrostátní právo podle žalobkyně porušeno ve třech následujících bodech:

– OLAF měl před provedením svého zásahu v prostorách žalobkyně získat povolení od vnitrostátního soudu;

– během tohoto zásahu měli být jeho vyšetřovatelé doprovázeni příslušníky vnitrostátní kriminální policie;

– vyšetřovatelé měli žalobkyni informovat, že jí náleží právo bránit kontrolám a inspekcím na místě.

76 Pro účely odpovědi na tato tvrzení je třeba připomenout, že zpráva vypracovaná OLAF – jak je uvedeno v bodech 62 až 66 výše – zůstává v unijním právním řádu zákonnou, dokud nebyla unijním soudem prohlášena za neplatnou, aniž tím jsou dotčena rozhodnutí, která mohou přijímat vnitrostátní orgány nebo soudy ohledně možností použití takové zprávy v řízeních zahájených podle vnitrostátního práva.

77 Z třetího ustanovení, na které žalobkyně odkazuje, tedy z čl. 11 odst. 2 nařízení č. 883/2013, vyplývá, že zprávy vypracované OLAF lze ve vnitrostátních řízeních použít, pokud byly vypracovány v souladu s pravidly a postupy stanovenými vnitrostátním právem. Pokud nebylo vnitrostátní právo dodrženo, jak v projednávané věci tvrdí žalobkyně, bude to mít za následek, že zprávu OLAF nebude možné použít ve vnitrostátních řízeních, ačkoli to nemůže ovlivnit možnost Komise zakládat na uvedeném dokumentu svá rozhodnutí.

78 Podle ostatních ustanovení zmíněných žalobkyní, tedy čl. 3 odst. 3 nařízení č. 883/2013 a čl. 6 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2185/96, se kontroly a inspekce na místě OLAF provádí v souladu s pravidly a praxí platnými v daném členském státě, s výhradou platných unijních právních předpisů.

79 Z těchto ustanovení vyplývá, že vyšetřování a inspekce na místě prováděné OLAF spadají do rámce vymezeného uplatňováním vnitrostátního práva, ale toto právo musí v každém případě ustoupit unijnímu právu vždy, když to nařízení č. 883/2013 nebo nařízení č. 2185/96 stanoví.

80 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že pokud jde o první bod, v němž mělo být francouzské právo porušeno, nařízení č. 883/2013 a nařízení č. 2185/96 neukládají dodržování vnitrostátních požadavků před tím, než OLAF provede kontroly a inspekce v prostorách hospodářského subjektu, pokud jim tento subjekt nebrání.

81 Pouze v tomto případě článek 9 nařízení č. 2185/96 ve svém prvním pododstavci stanoví, že dotyčný členský stát kontrolorům OLAF poskytuje v souladu se svými vnitrostátními předpisy nezbytnou součinnost, aby mohli plnit své pověření k provádění kontrol a inspekcí na místě, a ve svém druhém pododstavci dále stanoví, že úkolem členských států je, aby při dodržení vnitrostátních právních předpisů činily případná nezbytná opatření. Ze spisu přitom vyplývá, že ve věci předložené Tribunálu žalobkyně kontrolám a inspekcím na místě nebránila.

82 Argumentaci žalobkyně je tak třeba zamítnout vzhledem k tomu, že nařízení č.883/2013 a č. 2185/96 nestanoví dodržení takových vnitrostátních požadavků, jako jsou požadavky týkající se nezbytnosti předchozího povolení uděleného vnitrostátním soudem, když dotčený subjekt kontrolám a inspekcím na místě nebrání, jelikož tyto texty podmiňují kontroly a inspekce na místě prováděné OLAF pouze existencí písemného oprávnění vystaveného generálním ředitelem tohoto úřadu (čl. 7 odst. 2 nařízení č. 883/2013 a čl. 6 odst. 1 druhý pododstavec nařízení č. 2185/96).

83 Žalobkyně uvádí, že v rozsudku ze dne 22. října 2002, Roquette Frères (C-94/00, EU:C:2002:603, bod 48), Soudní dvůr uložil Komisi v oblasti hospodářské soutěže povinnosti, které má dodržovat, pokud jde o soudní povolení v rámci správních řízení.

84 Toto tvrzení není skutkově podložené, jelikož na rozdíl od toho, co uvádí žalobkyně, rozsudek, který cituje, neukládá povinnost, aby byla věc předložena vnitrostátnímu soudu před tím, než budou provedeny kontroly a inspekce na místě, ale pouze upozorňuje správní orgán na to, že před provedením takových kontrol a inspekcí na místě musí upřesnit předmět přezkumu. V projednávané věci bylo dne 27. listopadu 2014 generálním ředitelem OLAF vydáno oprávnění, které bylo vyšetřovateli předloženo při jejich příjezdu do sídla žalobkyně, kde bylo podepsáno ředitelem žalobkyně, jenž si ponechal jedno vyhotovení. Obsah tohoto oprávnění mimoto nebyl nijak zpochybněn.

85 Co se týče druhého bodu, v němž francouzské právo údajně nebylo dodrženo, je třeba uvést, že podle použitelných nařízení:

– vyšetřování vedou vyšetřovatelé OLAF pod vedením jeho generálního ředitele (čl. 7 odst. 1 nařízení č. 883/2013 a článek 4 a čl. 6 odst. 1 nařízení č. 2185/96);

– tito vyšetřovatelé musí informovat příslušné vnitrostátní orgány před provedením kontroly a inspekce na místě (čl. 4 první pododstavec nařízení č. 2185/96);

– mohou být doprovázeni vnitrostátními činiteli, kteří jsou vysláni vnitrostátními orgány nebo vystupují jako přidělení vnitrostátní znalci (čl. 4 první pododstavec nařízení č. 2185/96);

– přítomnost těchto činitelů musí být schválena, pokud si to posledně uvedení přejí (čl. 4 druhý pododstavec nařízení č. 2185/96);

– v případě maření kontroly nebo inspekce na místě musí vnitrostátní orgány přijmout opatření nezbytná k plnění úlohy OLAF v souladu s vnitrostátním právem (článek 9 nařízení č. 2185/96).

86 Z těchto ustanovení vyplývá, že otázka přítomnosti vnitrostátních činitelů se řídí nařízením č. 2185/96 a je jím vyžadována při kontrolách a inspekcích na místě prováděných OLAF ve dvou případech, které v projednávané věci nenastaly. Na straně jedné je to nezbytné v případě, že subjekt brání kontrolám a inspekcím prováděným OLAF. Podle informací, které poskytla žalobkyně, k takovému bránění kontrolám a inspekcím nedošlo. Na straně druhé musí být přítomnost vnitrostátních činitelů schválena, pokud o ni posledně uvedení požádají.

87 Ze spisu vyplývá, že v projednávané věci byli v průběhu části zásahu přítomni tři vnitrostátní úředníci, že tito úředníci informovali generálního ředitele žalobkyně o tom, že byl vůči němu zahájen postup před zahájením trestního stíhání na základě francouzského práva souběžně s postupem vycházejícím z unijního práva, a že v této souvislosti provedli určité úkony před opuštěním sídla žalobkyně ke konci dopoledne, aniž vyjádřili přání být přítomni při kontrolách a inspekcích na místě prováděných podle unijního práva.

88 Vnitrostátní úředníci tedy nebyli přítomni během celého zásahu nikoli v důsledku jednání OLAF, ale z důvodu jimi přijatého rozhodnutí, které následně nemohlo ovlivnit platnost sporných opatření přijatých Komisí na základě zprávy vypracované tímto subjektem.

89 Žalobkyně se v tomto ohledu dovolává rozsudku ze dne 21. září 1989, Hoechst v. Komise (46/87 a 227/88, EU:C:1989:337, bod 34), ve kterém Soudní dvůr rozhodl, že Komise musí při provádění kontrol a inspekcí na místě dodržovat procesní záruky stanovené vnitrostátním právem.

90 Tento argument není skutkově podložený, jelikož – jak vyplývá ze spisu – žalobkyně kontrolám a inspekcím na místě ve věci předložené Tribunálu nebránila, zatímco dovolávaný rozsudek se vztahuje na případ, kdy je vnitrostátním orgánům podána žádost o součinnost v případě, že hospodářský subjekt zjevně brání kontrole nebo inspekci na místě prováděné Komisí v rámci vyšetřování v oblasti hospodářské soutěže.

91 Pokud jde o třetí bod vznesený žalobkyní, je třeba konstatovat, že podle čl. 5 druhého pododstavce nařízení č. 2185/96 jsou hospodářské subjekty povinny umožnit přístup do prostor, na pozemky, do dopravních prostředků nebo jiných míst používaných pro účely výkonu povolání s cílem usnadnit výkon kontrol a inspekcí.

92 Na doplnění článek 9 tohoto nařízení uvádí, že pokud hospodářské subjekty, na které se vztahuje vyšetřování, brání kontrole nebo inspekci na místě, pak dotyčný členský stát poskytuje kontrolorům v souladu se svými vnitrostátními předpisy nezbytnou součinnost, aby mohli plnit své pověření k provádění kontrol a inspekcí na místě. Podle téhož ustanovení je úkolem členských států, aby při dodržení vnitrostátních právních předpisů činily případná nezbytná opatření.

93 Požadavek, aby se hospodářské subjekty podřídily kontrolám a inspekcím na místě, je rovněž stanoven v odstavcích 2 až 4 článku II.22 přílohy II grantových smluv patřících pod 7RP, které žalobkyně podepsala a které stanoví rámec vymezující smluvní vztahy mezi ní a Komisí.

94 Je pravda, že jak je uvedeno v bodě 92 výše, nařízení č. 2185/96 upravuje situaci, kdy hospodářský subjekt brání kontrolám a inspekcím na místě prováděným OLAF, a v tomto případě si lze vyžádat součinnost vnitrostátních orgánů a jimi prováděné zásahy tudíž musí probíhat v souladu s vnitrostátním právem.

95 Toto ustanovení však nepřiznává hospodářským subjektům právo bránit zásahům plánovaným OLAF, nýbrž pouze stanoví, že v případě, že tyto subjekty těmto zásahům brání, mohou být donuceny je strpět, jelikož mohou být za tímto účelem přivolány vnitrostátní orgány veřejné moci v souladu s podmínkami stanovenými ve vnitrostátním právu.

96 Ze spisu vyplývá, že k uplatnění tohoto ustanovení v projednávané věci nedošlo, protože – jak uvedla sama žalobkyně – kontrolám a inspekcím na místě prováděným OLAF nebránila.

97 S ohledem na všechny tyto úvahy musí být tento žalobní důvod zamítnut.

– Ke třetímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení základních práv

98 V rámci třetího žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že sporná opatření nemohla být Komisí přijata, jelikož vycházela ze zprávy vypracované na základě důkazů shromážděných v rozporu s článkem 47 Listiny základních práv.

99 Na jednání žalobkyně v odpovědi na otázku položenou Tribunálem uvedla, že podle jejího názoru je Komise při provádění smluv povinna dodržovat práva, jejichž existence je uznána v Listině základních práv. Komise uvedla, že podle jejího názoru nemůže být použití těchto práv na úkony unijních orgánů ve smluvních věcech všeobecným pravidlem, ale musí být posuzováno případ od případu, a to zejména v závislosti na tom, co stanoví smluvní ustanovení.

100 V tomto ohledu je třeba uvést, že podle ustálené judikatury mají základní práva povahu obecných právních zásad unijního právního řádu (rozsudky ze dne 17. prosince 1970, Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, EU:C:1970:114, bod 4; ze dne 13. května 2014, Google Spain a Google, C-131/12, EU:C:2014:317, bod 68, a ze dne 3. července 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 69).

101 Tato práva jsou zakotvena v Listině základních práv, která je součástí Smlouvy o EU a která ve svém čl. 51 odst. 1 bez výjimky stanoví, že její ustanovení jsou „při dodržení zásady subsidiarity určena orgánům, institucím a jiným subjektům Unie“.

102 Z tohoto titulu mají základní práva za cíl upravovat výkon pravomocí, které jsou svěřeny unijním orgánům, včetně případu, kdy se tak děje ve smluvním rámci, jelikož se uplatňují na akty přijaté členskými státy v oblasti působnosti unijního práva.

103 Důsledkem této všeobecné působnosti základních práv je, jak uznala Komise, že tento orgán na základě informací získaných OLAF v rozporu se základními právy nemůže pozastavit platby dlužné hospodářskému subjektu nebo vypovědět smlouvy, kterými je ve vztahu k tomuto subjektu vázán.

104 Z právní úpravy ostatně vyplývá, že posledně uvedený úřad, tedy OLAF, je při provádění vyšetřování v rámci jemu svěřených úloh povinen dodržovat základní práva.

105 Podle nařízení č. 883/2013 totiž musí být vyšetřování vedená OLAF v souladu se základními právy. Tato povinnost vyplývá z bodu 51 odůvodnění tohoto nařízení.

106 Nařízení č. 2185/96 zase v bodě 12 odůvodnění uvádí, že „kontroly a inspekce na místě se provádějí s náležitým ohledem na základní práva dotyčných osob“.

107 V projednávané věci má žalobkyně za to, že OLAF v rámci provedených kontrol a inspekcí na místě porušil článek 47 Listiny základních práv, podle kterého v zásadě platí, že procesní subjekty v Unii mají právo na účinný prostředek nápravy před soudem, což zejména znamená, že jejich věc se v případě sporu projedná veřejně za podmínek zaručujících nezávislost a nestrannost.

108 Podle žalobkyně byl článek 47 Listiny základních práv porušen tím, že při výkonu kontrol a inspekcí na místě ze strany OLAF nebyly vyšetřovatelé doprovázení příslušníky vnitrostátní policie a že nebyla poučena o právu, které jí údajně náleželo, že těmto zásahům může bránit a že zásahy nebyly předem schváleny vnitrostátním soudem.

109 Pokud jde o první dvě výtky uvedené žalobkyní, je třeba uvést, že žalobkyně neposkytla důkazy na podporu svých tvrzení, a zejména údaje směřující k prokázání, že článek 47 Listiny základních práv se vztahuje na doprovod příslušníky vnitrostátní policie a právo být informován o možnosti bránit zásahu prováděnému OLAF.

110 Kromě toho postačí připomenout, jak bylo uvedeno v bodech 85 až 96 výše, že pravidla použitelná pro tyto zásahy za okolností projednávané věci nevyžadují, aby byli vyšetřovatelé OLAF doprovázeni příslušníky vnitrostátní policie a že tato pravidla hospodářským subjektům, zejména žalobkyni, nepřiznávají právo bránit těmto zásahům a *a fortiori* být informována o existenci takového práva.

111 Pokud jde o třetí výtku vznesenou žalobkyní, je třeba uvést, že žalobkyně Tribunálu neposkytla důkazy podporující myšlenku, že za okolností projednávané věci by z práva procesního subjektu na to, aby jeho záležitost byla projednána nezávislým a nestranným soudem, mohla vyplývat povinnost získat soudní povolení, zejména když se žalobkyně jednak mohla obrátit na vnitrostátní soud za účelem určení, zda důkazy shromážděné OLAF v rámci kritizovaných zásahů proti ní mohly být použity ve vnitrostátním právním řádu, a jednak se mohla obrátit na unijní soud, aby byla v unijním právním řádu přezkoumána opatření přijatá Komisí na základě informací získaných v rámci zásahů, které jsou předmětem jejích výhrad.

112 Konečně je třeba připomenout, že podle pravidel použitelných pro zásahy prováděné OLAF se nutnost získat soudní povolení, jestliže ji vnitrostátní právo stanoví, uplatní pouze v případě, že hospodářský subjekt zásahům OLAF brání, přičemž OLAF pak musí přivolat vnitrostátní orgány veřejné moci, které podle pravidel, která se na ně vztahují, musí dodržovat pravidla vnitrostátního právního řádu.

113 Jak bylo uvedeno zejména v bodě 81 výše, žalobkyně kontrolám a inspekcím na místě prováděným OLAF nebránila.

114 Konečně žalobkyně tvrdí, že článek 53 Listiny základních práv obsahuje tzv. doložku o „minimální záruce“, podle níž by OLAF při vyšetřování měl dodržovat vnitrostátními pravidla, pokud procesním subjektům nabízejí širší záruky, než jsou záruky stanovené unijním právem.

115 V tomto ohledu je třeba uvést, že podle judikatury platí, že toto ustanovení nelze vykládat tak, že umožňuje členskému státu bránit použití aktů unijního práva, jež jsou plně v souladu s Listinou, s odůvodněním, že by nerespektovaly základní práva zaručená ústavou tohoto státu (rozsudek ze dne 26. února 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, bod 58).

116 Jak uvedl Soudní dvůr, tato judikatura vyplývá ze zásady přednosti unijního práva, která je základním znakem unijního právního řádu a v jejímž důsledku nemůže mít skutečnost, že se členský stát dovolává ustanovení vnitrostátního práva, i kdyby byla ústavní povahy, vliv na účinek unijního práva na území tohoto státu (viz rozsudek ze dne 26. února 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, bod 59 a citovaná judikatura).

117 Konečně na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, jednotlivci při kontrolách a inspekcích na místě prováděných OLAF požívají ochrany týkající se základních práv, jelikož jednak tento subjekt musí dodržovat unijní právní úpravu, která upravuje soulad jeho činnosti s těmito právy, a jednak Komise nemůže přijmout taková opatření, jako jsou opatření dotčená v projednávané věci, na základě důkazů získaných během takovýchto zásahů, pokud tyto zásahy byly provedeny v rozporu s uvedenými právy, jak bylo uvedeno v bodě 103 výše.

118 Z těchto důvodů je třeba třetí žalobní důvod zamítnout.

– Ke čtvrtému žalobnímu důvodu vycházejícímu z neexistence účinků vyšetřovací zprávy OLAF na grantové smlouvy v rámci H2020

119 Svým čtvrtým žalobním důvodem žalobkyně tvrdí, že při přijetí opatření vztahujících se na grantové smlouvy uzavřené v rámci H2020 Komise nemohla vycházet z důkazů nebo důkazních skutečností shromážděných OLAF v rámci vyšetřování realizace projektů týkajících se 7RP.

120 V tomto ohledu je třeba připomenout, že pokud jde o grantové smlouvy uzavřené v rámci H2020, opatření přijatá Komisí spočívají v ukončení účasti žalobkyně na smlouvě s číslem 645775 – Dragon Star Plus, jak bylo uvedeno v bodě 50 výše.

121 Kromě toho je třeba uvést, že práva a povinnosti Komise v rámci jí podepsané smlouvy se řídí ustanoveními, která jsou v ní obsažena.

122 Dotčená smlouva přitom ve svém čl. 50.3.1 písm. m) stanoví možnost ukončit účast příjemce na uvedené smlouvě v případě systémových nebo opakovaných chyb, nesrovnalostí, podvodu nebo závažného porušování závazků v rámci jiných smluv.

123 Z tohoto ustanovení vyplývá, že Komise může účast žalobkyně na dotčené smlouvě ukončit, pokud byly takové chyby, nesrovnalosti, podvod nebo závažné porušení závazků spáchány při plnění smlouvy, bez ohledu na program, s nímž může posledně uvedená smlouva souviset, a tedy i v případě, že se nejedná o program označený zkratkou H2020.

124 Podle vyšetřování provedeného OLAF se žalobkyně dopustila jednání spočívajících v manipulaci s pracovními výkazy a v přiznání nadhodnocených mezd, což jí umožnilo financovat neoprávněné činnosti a porušit zásadu „neziskovosti“ na újmu rozpočtu a dobrého jména Unie. Podle tohoto vyšetřování k těmto jednáním docházelo v průběhu několika let opakovaně a měla všeobecnou povahu, jelikož takto jednal ředitel žalobkyně, jakož i její vedoucí pracovníci. Za těchto podmínek tato jednání představovala podle informací, které má Komise k dispozici a které nebyly žalobkyní před Tribunálem napadeny, závažné porušení závazků, které na sebe žalobkyně převzala na základě smluv uzavřených v rámci 7RP, s tím důsledkem, že byly dány podmínky, za nichž tedy Komise mohla ukončit účast žalobkyně na dotčené smlouvě uzavřené v rámci H2020.

125 Z toho vyplývá, že čtvrtý žalobní důvod předložený žalobkyní musí být zamítnut jako neopodstatněný.

– K pátému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady proporcionality

126 Svým pátým žalobním důvodem žalobkyně tvrdí, že sporná opatření jsou v rozporu se zásadou proporcionality.

127 V tomto ohledu je třeba připomenout, že zásada proporcionality zakotvená v čl. 5 odst. 4 SEU je obecnou zásadou unijního práva, která vyžaduje, aby unijní orgány nepřekročily meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení cíle sledovaného opatřeními, která přijímají (rozsudek ze dne 26. ledna 2017, Diktyo Amyntikon Viomichanion Net v. Komise, T-703/14, nezveřejněný, EU:T:2017:34, bod 156).

128 Podle judikatury platí, že cílem této zásady je upravovat všechny způsoby jednání Unie bez ohledu na to, zda jsou smluvní, nebo jiné povahy. V souvislosti s plněním smluvních povinností se dodržování této zásady totiž podílí na dodržování obecnější povinnosti stran plnit smlouvu v dobré víře (rozsudek ze dne 26. ledna 2017, Diktyo Amyntikon Viomichanion Net v. Komise, T-703/14, nezveřejněný, EU:T:2017:34, bod 157).

129 V projednávané věci je třeba přezkoumat, zda Komise ve smluvním rámci souvisejícím s projednávaným sporem tuto povinnost dodržela, když přijala sporná opatření.

130 Podle důkazů a důkazních skutečností shromážděných OLAF spočívají protiprávní jednání vytýkaná žalobkyni v manipulaci s pracovními výkazy a v přiznání nadhodnocených mezd. Jak bylo uvedeno v bodě 124 výše, tato jednání měla žalobkyni umožnit financování neoprávněných činností a měla porušovat zásadu „neziskovosti“ na újmu rozpočtu a dobrého jména Unie. Mělo k nim docházet v průběhu několika let opakovaně a měla mít všeobecnou povahu, jelikož takto jednal ředitel žalobkyně, jakož i její vedoucí pracovníci.

131 Žalobkyně byla před přijetím každého ze sporných opatření Komisí vyslechnuta. Nepodařilo se jí přitom prokázat, že se nedopustila nesrovnalostí, které jí tento orgán podrobně vytkl v dopise ze dne 7. října 2015 a jejichž zjištění tento orgán potvrdil, poté co zohlednil tvrzení uvedená žalobkyní v písemných vyjádřeních, a doplnil v rozhodnutích o pozastavení plateb a o vypovězení smluv, jakož i v rozhodnutích přijatých výborem Redress II v rámci 7RP a v potvrzujících rozhodnutích Komise, která následovala.

132 Kromě toho žalobkyně v žalobě na straně jedné neuplatnila žalobní důvod, kterým by zpochybnila opodstatněnost analýzy Komise, zejména pokud jde o její praxi nadhodnocování skutečně odpracovaných hodin jejích vedoucích pracovníků a o zpětné vyhotovování časových výkazů jejích zaměstnanců. Na straně druhé není argumentace uvedená na podporu bodů jejích návrhových žádání takové povahy, aby vyvrátila tvrzení Komise obsažená v dopise ze dne 7. října 2015 ohledně nesrovnalostí, kterých se žalobkyně dopustila.

133 Tato jednání přitom musí být zkoumána s ohledem na omezení, kterým Komise podléhá, a zejména s ohledem na omezení vyplývající z článku 317 SFEU, který tomuto orgánu ukládá, aby dbal na řádné využití unijních prostředků, a z článku 325 SFEU, který Unii a členské státy zavazuje, aby bojovaly proti podvodům a jiným protiprávním jednáním ohrožujícím finanční zájmy Unie.

134 V této souvislosti je třeba konstatovat, že přijetím sporných opatření Komise chtěla zabránit tomu, aby byly žalobkyni přiděleny nové prostředky z unijního rozpočtu. Údaje shromážděné OLAF nasvědčovaly na opakování a všeobecnou povahu zakázaných jednání ze strany žalobkyně. Po obdržení těchto informací se Komise mohla oprávněně obávat, že pokud by tyto nové prostředky byly převedeny, byly by použity stejně jako ty předcházející, tedy bez toho, že by byla respektována příslušná smluvní ustanovení.

135 Žalobkyně ve svých písemnostech uvádí dva argumenty na podporu svého žalobního důvodu týkajícího se porušení zásady proporcionality ze strany Komise.

136 Zaprvé tvrdí, že o opatřeních přijatých Komisí bylo rozhodnuto bez ohledu na kvalitu práce odvedené žalobkyní, jelikož žalobkyně podle technických auditů práce zpracovaných do té doby údajně využívala poskytnuté prostředky v souladu se zásadami hospodárnosti a řádné finanční správy.

137 V tomto ohledu je třeba uvést, že žalobkyní citované technické audity sledují odlišný cíl, než je cíl, který sleduje při vyšetřování OLAF. Cílem těchto auditů bylo z intelektuálního hlediska zhodnotit výzkumy, které žalobkyně prováděla s pomocí prostředků svěřených Komisí. Vyšetřování vedené OLAF se zase z finančního hlediska snažilo zjistit, zda získané unijní prostředky byly využívány v souladu s pravidly účasti.

138 Bez ohledu na právo použitelné na grantové smlouvy je mimoto Komise na základě článku 317 SFEU vázána povinností řádné finanční správy unijních prostředků. V systému poskytování unijní finanční pomoci podléhá využití této pomoci pravidlům, která mohou vést k částečnému nebo celkovému navrácení již poskytnuté pomoci. Příjemce finanční pomoci z tohoto titulu rozhodně nenabývá konečného práva na platbu celé pomoci, jestliže nedodržuje podmínky, kterým podpora podléhá (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. května 2007, Komise v. IIC, T-500/04, EU:T:2007:146, bod 93).

139 Podle základní zásady upravující unijní finanční pomoc mohou být dotovány pouze skutečně vynaložené náklady. Proto, aby Komise mohla vykonávat svou kontrolní roli, musejí příjemci této pomoci prokázat, že náklady přičitatelné dotovaným projektům jsou způsobilé. Důkaz o tom, že byl projekt realizován, nepostačuje k tomu, aby odůvodnil poskytnutí konkrétní dotace. Příjemce pomoci musí navíc prokázat, že vykázané náklady jsou v souladu s podmínkami stanovenými pro poskytnutí dané pomoci. Jeho povinnost dodržovat stanovené finanční podmínky představuje jeden z hlavních závazků, a z tohoto důvodu je podmínkou pro poskytnutí unijní pomoci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. května 2007, Komise v. IIC, T-500/04, EU:T:2007:146, bod 94).

140 S ohledem na zjištění ohledně praktik žalobkyně, k nimž dospěl OLAF ve vyšetřovací zprávě, jakož i na výše uvedené zásady vyplývající z judikatury tudíž nelze Komisi vytýkat, že přijetím sporných opatření porušila zásadu proporcionality.

141 Zadruhé žalobkyně ve své argumentaci týkající se zásady proporcionality tvrdí, že Komise jednala nepřijatelným způsobem, když přijala opatření postihující všechny smlouvy, které je vzájemně zavazovaly, zatímco zakázaná jednání byla podle ní zjištěna pouze v omezeném počtu situací. Podle žalobkyně by vhodnější reakcí bylo, kdyby ji informovala o existenci potíží a požádala ji o úpravu položek, kde se objevily neoprávněné náklady.

142 V tomto ohledu je třeba uvést, že k opatřením přijatým Komisí a kritizovaným žalobkyní došlo v kontextu, v němž byly důkazy tomuto orgánu oznámeny subjektem, který je úředně pověřen bojem proti zneužívání unijních finančních prostředků, přičemž tyto důkazy prokazují, že žalobkyně se při použití těchto prostředků dopustila závažných a opakovaných podvodů.

143 V této souvislosti si Komise mohla myslet, že tím, že omezí pozastavení jen na některé platby nebo tím, že ukončí pouze část smluv, které s žalobkyní uzavřela, by unijní finanční zájmy nebyly dostatečně efektivně ochráněny v rozporu s povinností, kterou jí ukládá výše uvedený článek 317 SFEU. Jelikož se vyšetřování provádí formou vzorků, existence nesrovnalostí zjištěných ve smlouvě mohla mít vliv na důvěru, kterou Komise vkládala do svého smluvního partnera a mohla ji vést ke zpochybnění účasti žalobkyně v rámci všech smluv, které s ní uzavřela.

144 Z těchto úvah vyplývá, že pátý žalobní důvod předložený žalobkyní, a to žalobní důvod vycházející z porušení zásady proporcionality, je třeba zamítnout.

145 Na základě těchto úvah je třeba zamítnout všech pět žalobních důvodů vznesených žalobkyní na podporu prvního a druhého bodu návrhových žádání.

K třetímu a čtvrtému bodu návrhových žádání

146 Svým třetím a čtvrtým bodem návrhových žádání se žalobkyně domáhá, aby Tribunál uložil Komisi úhradu částek, které byly údajně protiprávně pozastaveny ve vztahu ke smlouvám v rámci 7RP ve výši 607 404,49 eur navýšené o úroky z prodlení a ve vztahu ke smlouvám v rámci H2020 ve výši 226 688,68 eur navýšené o úroky z prodlení.

147 V tomto ohledu je třeba uvést, že – jak připouští Komise – žalobkyně mohla v období před rozvázáním smlouvy vykázat způsobilé náklady, jejichž platbu mohla požadovat v souladu s použitelnými smluvními ustanoveními.

148 Je však třeba připomenout, že financování ze strany Unie na základě grantových smluv nepředstavuje odměnu za práce provedené žalobkyní, ale grant přidělený na projekty, které žalobkyně realizuje a jehož proplacení podléhá přesně vymezeným podmínkám stanoveným smlouvou. Cílem financování ze strany Unie je výlučně pokrývat způsobilé náklady, jak jsou vymezeny v dotčených smlouvách.

149 V tomto ohledu obecné podmínky grantových smluv v rámci 7RP v jejich čl. II.39 odst. 1 stanoví, že v případě výpovědi smlouvy se příspěvky Komise omezí na způsobilé náklady, které byly vynaloženy a schváleny do dne nabytí účinnosti výpovědi. Pokud jde o grantové smlouvy v rámci H2020, čl. 50.3.3 písm. b) stanoví, že Komise na základě pravidelných zpráv, závěrečné zprávy a zprávy o úhradě plateb ověří, že platby získané příjemcem nepřekračují unijní příspěvek (vypočítaný na základě sazby náhrady způsobilých nákladů vykázaných příjemcem a schválených Komisí), a že jsou způsobilé pouze náklady, které příjemci vznikly do dne výpovědi smlouvy.

150 Žalobkyně tak může požadované částky nárokovat jen v rozsahu, ve kterém zejména prokáže, že odpovídají způsobilým nákladům, které byly vynaloženy a schváleny do dne nabyti účinnosti výpovědi smlouvy.

151 V projednávané věci přitom žalobkyně v tomto ohledu nepředložila žádný důkaz či konkrétní argument. Omezila se na to, že požadovala úhradu částek uvedených v bodě 146 výše, aniž vysvětlila, k čemu se vztahují a aniž předložila jakýkoli důkaz, který by mohl tyto částky odůvodnit s ohledem na požadavky stanovené ve smluvních ustanoveních.

152 Z toho vyplývá, že třetí a čtvrtý bod návrhových žádání je třeba zamítnout jako neopodstatněné, aniž je ve vztahu k těmto bodům návrhových žádání nutno zkoumat právní zájem žalobkyně na podání žaloby.

K sedmému bodu návrhových žádání

153 Svým sedmým bodem návrhových žádání žalobkyně „podpůrně“ požaduje, aby byl jmenován znalec, jehož úlohou by bylo provedení finančního auditu sporného grantu s cílem určit výši způsobilých nákladů, které nebyly uhrazeny a které by bylo možno považovat za nesporně dlužné. Tuto žádost je nutno vykládat jako návrh, aby Tribunál nařídil provedení důkazů podle čl. 91 písm. e) jednacího řádu.

154 V tomto ohledu je třeba uvést, že žalobkyni náleží, aby na základě svých smluvních závazků předložila důkaz o svých nákladech v souladu s požadavky týkajícími se důkazů stanovenými v článku II.14 odst. 1 obecných podmínek grantových smluv v rámci 7RP a v článku 6 grantových smluv v rámci H2020 (rozsudky ze dne 22. května 2007, Komise v. IIC, T-500/04, EU:T:2007:146, body 104 a 105; ze dne 17. června 2010, CEVA v. Komise, T-428/07 a T-455/07, EU:T:2010:240, bod 141, a ze dne 5. října 2016, European Children’s Fashion Association a Instituto de Economía Pública v. EACEA, T-724/14, nezveřejněný, EU:T:2016:600, bod 137).

155 Kromě toho je Tribunál jako jediný oprávněn posoudit případnou nezbytnost doplnění informací, které má k dispozici ve věcech, o nichž rozhoduje, nařízením takového provedení důkazů, jako je provedení důkazů požadované v projednávané věci, jež nemůže mít za cíl překonání nečinnosti žalobkyně při předkládání důkazů (viz rozsudek ze dne 16. července 2009, SELEX Sistemi Integrati v. Komise, C-481/07 P, nezveřejněný, EU:C:2009:461, bod 44 a citovaná judikatura). Jelikož v projednávané věci žalobkyně neprokázala částky, které by jí měly být proplaceny, není třeba nařídit požadované provedení důkazů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. listopadu 2016, Trivisio Prototyping v. Komise, T-184/15, nezveřejněný, EU:T:2016:652, bod 102).

K návrhu na náhradu škody mimosmluvní povahy

156 Ve svém pátém bodu návrhových žádání žalobkyně vyvozuje mimosmluvní odpovědnost Komise.

157 Žalobkyně v žalobě tvrdí, že utrpěla škodu týkající se její dobré pověsti a objemu objednávek. Uvádí, že vůči ní bylo přijato hlášení o ověření v systému včasného varování Komise na základě informací poskytnutých OLAF. Podle žalobkyně však byly tyto informace shromážděny v rozporu s jejími základními právy, což představuje dostatečně závažné porušení právního pravidla, jehož cílem je přiznání práv jednotlivcům, a tedy zjevné a závažné porušení ze strany dotyčného orgánu pokud jde o meze stanovené pro jeho posuzovací pravomoc.

158 V replice se žalobkyně domáhá náhrady dodatečné majetkové škody, která jí vznikla v důsledku pochybení ze strany Komise, která pro účely přijetí sporných opatření použila zprávu OLAF vypracovanou pomocí protiprávně shromážděných důkazů. Žalobkyně uvádí, že nezaplacení dlužných částek představuje významnou ztrátu jejího obratu vzhledem k tomu, že společnost získávala téměř celý obrat z projektů dotovaných Komisí a jejími agenturami. Rovněž uvádí, že jejím vstupem do likvidace se vzniklá majetková škoda zhoršuje a že hlášení o vyloučení v systému včasného varování, které vůči ní bylo přijato v návaznosti na insolvenční řízení, jí v každém případě brání získat nové financování z grantových smluv v rámci 7RP nebo H2020.

159 V odpovědi na otázku položenou Tribunálem žalobkyně na jednání upřesnila, že svou argumentaci týkající se pochybení, které Komisi vytýká, omezuje na porušení vnitrostátního práva a základních práv ze strany vyšetřovatelů OLAF při kontrolách a inspekcích provedených od 2. do 5. prosince 2014. Podle žalobkyně toto pochybení znamená, že z důvodu pozastavení plateb, výpovědi smluv a neuzavření nových smluv nebyla schopna splácet své dluhy a z tohoto důvodu vstoupila do likvidace. Tato likvidace tím, že poškodila dobré jméno žalobkyně a zcela zabránila obnovení činností v krátkodobém či střednědobém horizontu, měla zhoršit majetkovou škodu, která žalobkyni vznikla.

160 V tomto ohledu je třeba připomenout, že ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie ve smyslu článku 340 druhého pododstavce SFEU za protiprávní jednání jejích subjektů musí být splněn souhrn podmínek, a to protiprávnost jednání vytýkaného orgánu, existence skutečné škody a příčinná souvislost mezi tvrzeným jednáním a tvrzenou újmou (viz rozsudek ze dne 2. března 2010, Arcelor v. Parlament a Rada, T-16/04, EU:T:2010:54, bod 139 a citovaná judikatura).

161 Vzhledem ke kumulativnímu charakteru těchto podmínek musí být žaloba zamítnuta, pokud některá z těchto podmínek není splněna (viz rozsudek ze dne 2. března 2010, Arcelor v. Parlament a Rada, T-16/04, EU:T:2010:54, bod 140 a citovaná judikatura).

162 Kromě toho je třeba podotknout, že porušení smluvního ustanovení orgánem nemůže samo o sobě zakládat mimosmluvní odpovědnost uvedeného orgánu vůči jedné ze stran, s níž uzavřel smlouvu obsahující uvedené ustanovení. V takovém případě má totiž protiprávnost přičitatelná tomuto orgánu čistě smluvní původ a vyplývá z jeho závazku jakožto smluvní strany, a nikoliv z nějakého jiného jeho postavení, například správního orgánu. Za takových okolností musí být tudíž tvrzení o porušení

smluvního ustanovení uplatňované na podporu žaloby na náhradu škody mimosmluvní povahy považováno za irelevantní (rozsudek ze dne 18. listopadu 2015, Synergy Hellas v. Komise, T-106/13, EU:T:2015:860, bod 149).

163 Nelze však vyloučit, že by smluvní a mimosmluvní odpovědnost unijního orgánu mohly ve vztahu k některé jiné smluvní straně existovat současně. Povaha možného protiprávního jednání přičitatelného orgánu, kterým byla způsobena škoda, jež může být předmětem návrhu na náhradu škody mimosmluvní povahy, totiž není předem vymezena (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 23. března 2004, Veřejný ochránce práv v. Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, bod 59 a citovaná judikatura, a ze dne 18. prosince 2009, Arizmendi a další v. Rada a Komise, T-440/03, T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 a T-484/04, EU:T:2009:530, bod 65).

164 Za předpokladu, že by takový souběh odpovědností orgánu existoval, by však byl možný pouze za podmínky, že protiprávnost přičitatelná dotčenému orgánu představuje nesplnění nejen smluvní povinnosti, ale i jeho obecné povinnosti, a dále že tato protiprávnost týkající se uvedené obecné povinnosti způsobila škodu jinou, než která plyne z nesprávného plnění smlouvy (rozsudek ze dne 18. listopadu 2015, Synergy Hellas v. Komise, T-106/13, EU:T:2015:860, bod 150).

165 V projednávané věci se žalobní důvod vznesený žalobkyní na podporu jejího návrhu na náhradu škody mimosmluvní povahy shrnutý v bodě 159 výše shoduje s údajným nesplněním povinností smluvní povahy uvedeným žalobkyní v rámci jejího prvního a druhého bodu návrhových žádání a žádná jiná škoda, než je škoda vyplývající z nesprávného plnění smlouvy, není uplatňována.

166 V každém případě bylo v projednávaném rozsudku po přezkumu prvního a druhého žalobního důvodu žalobkyně, které vznesla na podporu své žaloby pro porušení smluvních povinností Komise, rozhodnuto, že tvrzení žalobkyně, která byla uvedena v bodě 159 výše, je třeba zamítnout.

167 Vzhledem k tomu, že žalobkyně tedy neprokázala, že se Komise dopustila pochybení, které by mohlo založit její odpovědnost, by návrh na náhradu škody mimosmluvní povahy, který předložila, byl v každém případě neopodstatněný.

168 S ohledem na všechny tyto skutečnosti je třeba žalobu v plném rozsahu zamítnout.

K nákladům řízení

169 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je důvodné jí uložit náhradu nákladů řízení, včetně nákladů řízení o předběžném opatření.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (první senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Společnosti Sigma Orionis SA se ukládá náhrada nákladů řízení, včetně nákladů souvisejících s řízením o předběžném opatření.

Pelikánová Nihoul Svenningsen

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 3. května 2018.

Podpisy.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu 1

Vyšetřování prováděné OLAF 2

Opatření Komise 2

Vnitrostátní řízení 3

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení 4

Právní otázky 5

K žalobě pro porušení smluvních povinností 5

K pravomoci Tribunálu 5

K použitelnému právu 6

K přípustnosti 6

– K právnímu zájmu na podání žaloby 6

– K námitce nepřípustnosti vycházející z nedostatku jasnosti a přesnosti žaloby 7

K prvnímu a druhému bodu návrhových žádání 7

– K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení překážky věci pravomocně rozsouzené v souvislosti s rozsudkem vydaným vyšetřovacím senátem. 8

– Ke druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení francouzského práva 9

– Ke třetímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení základních práv 12

– Ke čtvrtému žalobnímu důvodu vycházejícímu z neexistence účinků vyšetřovací zprávy OLAF na grantové smlouvy v rámci H2020 14

– K pátému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady proporcionality 14

K třetímu a čtvrtému bodu návrhových žádání 17

K sedmému bodu návrhových žádání 17

K návrhu na náhradu škody mimosmluvní povahy 18

K nákladům řízení 19